

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

TRST - 28. oktobra 1983
Leto XXXV. - Štev. 17
Petnajstdnevnik - Quindicinale
Abbon. postale - Gruppo II/70
300 lir

Tovariš, pridruži se nam!

Komunistična partija Italije je po svoji naravi in organizacijski strukturi vse prej kot tradicionalna partija, saj je ni mogoče primerjati kadrovske komunistične stranke na vzhodu, niti meščanskim strankam na zahodu. Je pač organizacija, ki v sebi združuje na načelih enotnosti in raznolikosti vse delovne ljudi, ki želijo prispevati svoj delež k uresničenju pravičnejših družbenih odnosov v Italiji, tja do izgradnje svoje demokratične socialistične družbene ureditve. Je torej revolucionarna in demokratična, globoko zasidrana v narodno bit, obenem pa izraža internacionalistična čustva s solidarnostjo do vseh gibanj, ki se borijo za svobodo in neodvisnost po svetu.

Osnovna značilnost KPI je njena množičnost. Članstva KPI ne pogojujejo izrazite ideološke izbire. V KPI je najbrž večina članov, ki se navdihuje pri marksizmu, toda ne vsi. Tudi verska čustva niso razlog za to, da bi nekdo ne vstopil v partijo, ki prav nasprotno ceni tudi iskreno izražena verska čustva, še posebno tedaj, ko ta čustva vodijo k ustvarjalnem in aktivnem soočenju s problemi sveta in družbe.

KPI vabi državljane, ki se niso sprijaznili s sedanostjo in jo želijo spremeniti, na splošno in še posebej tu pri nas, naj vstopijo v njene vrste.

To velja še posebej za našo mladino, ki na vsakem koraku poudarja svoje nezadovoljstvo z družbo, pritožuje se, ker so perspektive dela in zaposlitve čedalje manjše, krivice v družbi pa vsak dan bolj kričeče. Mladi se vsega tega zavedajo, najbrž pa se le manjši del zaveda, da je mogoče spremeniti razmere samo z organiziranim bojem in da jim je v ta namen na razpolago politična organizacija, stranka.

Morda pa mladina ne odobrava vseh potez naše politike. KPI ne ponuja zaprtih shem, niti ne zahteva podrejanja svojim članom. Nasprotno, pri njih spodbuja kritičnost, demokratično in iskreno razpravo in ustvarjalen pristop. Zato velja trditev, ki smo jo že nekajkrat zapisali in posvetili vsem, ki trdijo, da podpirajo politico KPI, nočejo pa vstopiti v vrste njenih članov: «Z vašo odsotnostjo ste krivi, vsaj delno, tudi za naše napake».

Še posebej moramo skrbeti za orga-

nizirano kampanjo včlanjevanja med Slovenci. V Trstu in Gorici je KPI najmočnejša politična sila med našo manjšino. Tudi v Benečiji krepi svoje sile in beleži nove uspehe, kljub zagrizeni kampanji prosti «slavokomunistom».

Slovenci dobro vedo, da je KPI v svoji 60-letni zgodovini, bila vedno na njihovi strani. Lahko se je zgodilo, da je spremenila svojo splošno ali mednarodno politiko, medtem ko je njen odnos do narodnostnega vprašanja bil vedno načelen, premočrten.

To sedaj priznavajo tudi naši nasprotniki, ki vedo, da bi brez KPI bila naša manjšina v Italiji v razmerah, kakršne imajo danes beneški Slovenci. KPI ni samo stranka, ki bi izražala Slovincem solidarnost: je tudi slovenska stranka, oziroma stranka, v kateri so Slovenci organizirano prisotni in imajo v vseh njenih strukturah velik vpliv. Je stranka organiziranega sožitja, čeprav ne skriva tudi svojih pomanjkljivosti. Je stranka, ki svoje narodnostne sestave ne skriva, se je ne sramuje, kot katera druga.

Končno je KPI stranka, ki ta svoj načelni pristop do vprašanja narodnih

manjših ne spreminja med Trstom in Rimom. Od glavnega tajnika Berlinguerja do zadnjega sekcijskega sekretarja KPI v tržaškem predmestju.

Trst doživlja hude trenutke. V bistvu se sedaj zares odloča o tem, ali bo mesto upokoencev, nekakšno počivališče brez bodočnosti, ali bo še naprej ohranilo neko gospodarsko in mednarodno vlogo. To vprašanje se tiče vseh nas, kajti nesmiselno je misliti, da bi se v takem mestu obdržali kot narodna manjšina.

KPI poziva ljudstvo k borbenosti in enotnosti, da se premostijo napake preteklosti in odpre nova stran.

Za vse to so nam potrebni novi, predvsem mladi člani. Slovenskim delovnim ljudem, ženskam in mladini, ki sicer s simpatijo spremljajo naše delo, sami pa so angažirani v kulturni ali športni dejavnosti, predlagamo, naj resno razmislijo o tem, ali res zadostuje samo tovrstna angažiranost. Kdor tako dela v bistvu pooblašča druge, da odločajo o večjih in pomembnejših izbi-rah.

Vse tovariše, ki morajo tudi letos ob-

(nadaljevanje na 8. strani)

20° anniversario della morte di Palmiro Togliatti

Pacifizem je samoohranitveni nagón človeštva

«Enkrat zadostuje. Pa še to je odveč!»

Mir je v nevarnosti. Človeštvo grozi uničenje z jedrskimi bombami. Ljudstva Evrope so se zato dvignila v mogočno gibanje za mir in razorožitev, kakršnega ne pomnimo v zgodovini zadnjih desetletij.

Trditve, da je mir v nevarnosti, ni treba posebej dokazovati. Prav te dni je svet pretresla vest o krutem bombnem atentatu proti ameriškim in francoskim vojakom mednarodne vojaške sile v Libanonu, ki je terjal 300 smrtnih žrtev. Skoraj istočasno so ameriške bojne ladje krenile proti strateškemu otočku Grenada v karibskem morju in omogočile izkrcanje tujih vojaških sil. Nadaljujejo so vojne med Iranom in Irakom ter v Afganistanu. Nadaljujejo se

državljanske vojne v Salvadoru in Gvatemali ter nenapovedana ameriška vojna proti revolucionarni vladi v Nikaragui. In še bi lahko naštevali o novih vojnih žariščih in napetostih, od Kampučije do Filipinov, od južne Afrike in Namibije do Sahare.

Najobčutljivejša točka je vsekakor Evropa. Strategiji vsega sveta priznavajo, da bi se tretja (in zadnja) svetovna vojna morala vsekakor začeti v Evropi, kajti tu je vozlišče mednarodnih in strateških interesov, kjer si stojita nasproti svetovni velesili - ZDA in ZSSR s svojima vojaško političnima blokoma. Tu se zadnje čase kopičijo ogromne zaloge atomskega orožja, da lahko brez pretiravanja zapišemo, da sedijo Evropejci

na sodu smodnika.

V teh pogojih je bil 22. oktober proglašen za evropski dan boja za mir in jedrsko razorožitev. V vseh prestolnicah zahodne Evrope, od Haaga in Londona do Rima in Dunaja, predvsem pa v Bonnu, so bile množične pacifistične manifestacije, katerih se je udeležilo več milijonov ljudi. V Rimu je manifestiral milijon pacifistov iz vse Italije, zbranim pacifistom v Bonnu pa je spregovoril predsednik socialistične internacionale Willy Brandt.

Značilnosti pacifističnega gibanja v zahodni Evropi so sorodne, razlike pa zelo majhne. Predvsem gre za izredno pluralistično gibanje, ki ni ideološko vezano, niti ne brani stališča enega ali

Ameriška invazija Grenade in njeni mednarodni odmevi

Se spominjate basni o volku in ovci, ko volk obtožuje ovco, da mu kali vodo, čeprav je stal pri potoku višje? No, ameriški vojaški napad na Grenado, otok britanskih Antilov, ki je velik približno toliko kot Tržaška in Goriška skupaj, prebivalcev pa ima 100 tisoč, skušajo Reagan in njegovi podrepniki opravičevati na razne načine. Eni trdijo, da je Grenada strateško pomembna in ogroža ZDA, največjo jedrsko velesilo na svetu. Drugi pravijo, da je tri tisoč marincev napadlo otok zato, da bi zaščitili petsto ameriških študentov tamkajšnje medicinske šole. Na laž jih je postavil sam rektor te šole, ki je državljan ZDA, ko je poudaril, da šola in njeni študentje niso bili nikoli v nevarnosti. Najzgovornejši med Reaganovimi apologeti je bil, kot običajno, Bettino Craxi, ki je v Washingtonu poudaril, da «sme biti v Srednji Ameriki ena sama Kuba», kar pomeni, da ZDA ne trpijo naprednih režimov v svoji bližini in so pripravljene, kot nekoč v Čilu, rušiti te režime tudi s silo in največjo krutostjo.

Ne čudi nas torej, da je 3 tisoč marincev napadlo otok, ko je na njem izbruhnil vojaški državni udar zaradi notranjih sporov. Pretveza državnega udara je hnavska. Neki ameriški minister je dejal, da bodo ZDA ponovno vzpostavile na otoku demokracijo. Če bi ZDA res bile «svetilnik svobode», kot trdijo, bi morale pošiljati svoje vojake odstranjevat vojaške diktature v polovico držav latinske Amerike (začenši s Pinochetom v Čilu in Bignonejem v Argentini, da ne govorimo o Filipinih, Južni Koreji, Turčiji in tako dalje). Dejansko so Reaganovi zavezniki skoraj sami diktatorji, razen zahodnoevropskih parlamentar-

nih demokracij. In ni naključje, da so prav države Zahodne Evrope najodločnejše obsodile Reaganovo pustolovščino, ki pomeni zatrtje suverenosti in neodvisnosti male neuvrščene države. Italijanska vlada je doslej edina, ki ni izrazila obsodbe, pač pa poudarja samo, da «se ne strinja». Tako milega protesta in tako hlapčevskega odnosa do Reaganovih napak se ne spominjamo že cela desetletja. Tembolj, ker je nosilec takega hlapčevskega odnosa socialistični predsednik vlade Craxi, ki nima niti toliko dostojanstva, kakor ga kaže nemški socialdemokrat Willy Brandt. Ta je obsodil Reagana tudi zato, ker ZDA nimajo sedaj več moralne pravice grajati sovjetske zasedbe Afganistana, Češkoslovaške ali vmešavanja v poljske nostrarje zadeve.

Zanimivo je, da je KPI edina italijanska politična sila, ki v svoji popolni neodvisnosti lahko obsoja kršitve mednarodnih pravil in pravic posameznih narodov tako na Vzhodu, kakor na Zahodu. Druge stranke, od KD in PSI, si ne upajo kritizirati Washingtona, nato pa bi nas rade učile «avtonomije».

Grenada je majhen otok, je zapisalo socialistično glasilo «Avanti», misleč, da je torej Reagan storil majhno napako. Pozablja pa, da so načela suverenosti in neodvisnosti, nevmešavanja v nostrarje zadeve - nedeljiva in jih ni mogoče meriti po kvadratnih kilometrih. V nasprotnem primeru bi teoretično opravičili prakso, da majhni narodi nimajo pravice da samostojnega nastopanja, ker so pač majhni in ne smejo motiti velikih sosedov.

Tudi se nam zdi nerazumljivo

stališče, da na ameriškem pragu ni mesta za drugo Kubo, torej za levičarske režime.

Teorija «vplivnih območij» celinskega značaja, ni nikoli bila načelnega značaja. Sicer bi morali smatrati Evropo za celovito sovjetsko vplivno območje.

Ostaja pač preprosto dejstvo, da se Reagan igračka z ognjem in hoče za vsako ceno pokazati, da je pripravljen tvegati tudi najhujše. Vojaška invazija Grenade je dokončno razblinila propagandistično predstavo ZDA kot branilke demokratičnih mednarodnih odnosov, kakršno so v Washingtonu reklamirali v upanju, da bi svet pozabil na vietnamsko sramotno vojno, na vojaške posege v Santu Domingu, Nikaragvi, Bližnjem vzhodu, Kongu in prevratniško vlogo službe CIA malodane povsod po svetu.

Da se Reagan igra s svetovnim mirom pa dokazuje dejstvo, da je ameriška vojska zajela sovjetske tehnike na otoku kot talce, del kubanskih strokovnjakov pa so pobili v neenakem spopadu.

Kdor je še v teh dneh upal na možnost obnove dialoga med ZDA in ZSSR, na uspeh raznih razorožitvenih pogajanj, sedaj ve, da vse to ni več mogoče, če se ne dvigne jasnejši glas vse svetovne javnosti in postavi v bran mednarodne zakonitosti, pravice narodov do samoodločbe in spoštovanja suverenosti vsakega, malega ali velikega naroda.

Upati je tudi, da se bo zdrnilo ameriško javno mnenje in zamenjalo predsednika Reagana, preden bo prepozno.

drugega vojaškega bloka. Druga značilnost pacifističnega gibanja je velika zavzetost mladih ljudi, za katere je dolgo časa veljalo, da so ravnodušni za vse, kar jih obkorža. V resnici se mladi na v Evropi dobro zaveda, da je mir pogoj za vse ostalo, naj bo družbeni razvoj, delo ali družbena pravičnost. Tretja značilnost pa je angažiranost velikih množic vernikov, luteranskih in katoliških kristjanov, ki so s svojim izvirnim pristopom obogatili pacifizem s posebnim moralnim predznakom.

Skoraj povsod v Evropi so gonilna sila pacifističnega gibanja socialistične ali socialno demokratske stranke, razen v Italiji, kjer so socialisti na krmilu vlade in želijo s Craxijem dokazati Reaganu, da so najbolj in dosledni zagovorniki vseh sklepov Bele hiše. Najbrž se zavedajo, da jim v Ameriki še vedno ne zaupajo in jih hočejo preizkusiti. Tako je Craxi ujet v past ameriškega militarizma, čeprav napoveduje nekakšne «diplomatske akcije» za uspeh ženevskih pogajanj o «evroraketah».

Pacifistično gibanje v Evropi je zrel politični subjekt, s katerim bodo morale računati vse zainteresirane vlade - od Moskve in Washingtona tja do narodnih vlad posameznih evropskih držav. Njihova naloga je, sedaj, da pod pritiskom lastnega javnega mnenja vsilijo obema velikima sogovornikom v Ženevi večjo elastičnost in s tem zagotovijo tudi uspeh pogovorov. Kajti navdaja nas občutek, da sta se obe velesili že spriznili z neuspehom pogajanj in se pripravljata na začetek nove tekme v oboroževanju.

Da bo vsakomur jasno, mi se strinjamo z Nobelovim nagrajencem Heinrichom Böllom, ki je ugotovil, da se ZDA in ZSSR lahko medsebojno uničita 20 ali 30 krat. «Enkrat pravzaprav zadostuje. Pa še to je odveč!» Nesmiselno je torej igračkanje s številkami da bi dokazali, ali je ZSSR kršila jedrsko ravnotežje v Evropi s svojimi raketami SS 20 ali da ga bo NATO ponovno uravnovesila s 572 raketami Pershing in Cruise.

Gotovo je, da se ZSSR v zadnjih sedmih letih namestila na svojem ozemlju 243 raket SS 20 s skupno 729 konicami jedrskega značaja. Na Zahodu trdijo, da

je s tem kršila jedrsko ravnotežje v Evropi, ne pa strateškega v svetu. Zanimivo je, da se velesili igračkata s terminoma «strateško» in «evropsko ravnotežje», kot če bi obema ne bilo jasno, da bi izbruh jedrske vojne ne bil omenjen na Evropo ali kak drug del sveta, pač pa bi se v nekaj minutah spremenil v svetovni jedrski spopad.

Ne branimo SZ in njenih raket, kakor nismo načelno zagovorniki ameriških raket. Poudariti pa le moramo, da ne pristajamo na lažno progagando Zahoda, ki skuša za vsako ceno dokazati, da se «pacifisti borijo proti raketam, ki jih še ni». Res ni v Evropi Pershingov in Cruisov (načrt NATO predvideva nastavitvev 572 raket z jedrskimi konicami), so pa druge jedrske rakete in jedrski naboji na strateških bombnikih. Samo v Italiji je trenutno, pred namestitvijo raket na Siciliji, vsaj tisoč jedrskih bomb! Zahod torej ni razorožen, kot trdijo njegovi propagandisti, kakor tudi ni res, da bi sovjetske rakete bile «dobre». Ni dobrih raket, niti dobrih jedrskih bomb. Zato je naše stališče bilo načelno: «Nobenih raket, ne na Zahodu, niti na Vzhodu».

Sedaj, ko vse kaže, da bodo ženevska pogajanja propadla, je SZ že napovedala namestitve novih raket na ozemljih Češkoslovaške in Nemške demokratične republike. Spirala oboroževalne tekme se torej spet razvija, saj tudi NATO pripravlja raketne rampe svojih Pershingov in Cruisov.

Morda je vredno pomisliti še na nekaj znanstvenih podatkov o posledicah jedrske vojne. Seveda, če bi jo kdo preživel. Znanstveniki, ki so se letos poleti zbrali v kraju Erice na Siciliji, so tako prikazali posledice jedrskega spopada na evropskih tleh.

Po nekajdnevni jedrski vojni, v kateri bi bila uničena vsa večja mesta in pobito vsaj 50 milijonov ljudi, bi se začelo množično umiranje zaradi lakote (hrana bi bila okužena, kakor voda), zaradi jedrskega žarčenja in drugih epidemij, ki bi jih povzročilo množično okuženje narave in razpadajoča trupla in mrhovine pobitih živali. Mrličev bi nihče ne pokopal, saj bi jih bilo preveč! Uničene bi bile vse družbene storitve, od zdravstva do prevoza. Evropo bi preplavila revščina.

V nekaj letih bi se spremenila tudi klima. Zaradi sprememb v stratosferi (nakopičeni oblaki, prah in plini) bi celo Evropo pokrila ledena skorja, povprečna temperatura pa bi padla celo na 50 stopinj pod ničlo. Vsa celina bi se spremenila v ledeno pokopališče.

Naj bo vsem jasno. To ni znanstvena fantastika, pač pa izsledki dolgoletnih znanstvenih raziskav mednarodnega značaja!

Ali se kdo čudi, če se človeštvo v naravnem samoohranitvenem nagonu brani uničenja?

V takih razsežnostih jedrske tragedije je govoriti o narodnem egoizmu pravi nesmisel. In vendar bi radi zaključili to kratko razmišljanje z nekoliko nenavadno ugotovitvijo. Danes se v svetu veliko govori o možnosti izbruha jedrske vojne po pomoti. Statistike pravijo, da se kompjuterji v ZDA in SZ vsaj enkrat na dan zmotijo in najavijo naspornikov jedrski napad. K sreči take napake pravočasno ugotovijo in za tisti dan si lahko oddahnemo.

Vojaški izvedenci sedaj tudi razmišljajo, kaj bi se zgodilo, če bi se «čas reakcije» pretirano zmanjšal. Dejstvo, da lahko raketa Pershing prileti nad Moskvo v 7 ali 8 minutah, je pretresujoče. To namreč pomeni, da imata velesili zelo malo časa za morebitno preprečevanje jedrskega dvoboja v primeru pomote.

Pomislimo samo za trenutek, kaj bi se zgodilo, če bi ameriški računalniki po pomoti napovedali sovjetski napad in sprožili jedrsko reakcijo. Ko bi Pershingi in Cruisi odleteli proti SZ, bi jih morali nekako zaustaviti. Pravijo, da bi jih lahko sestrelili z novimi raketami, pri tem pa tvegali, da uničijo področje, nad katerim bi jih prestregli. Zadostuje pogled na zemljevid, da nam bo popolnoma jasno, da bi tudi za vojno po pomoti, ki bi jo še pravočasno preprečili s sestrelitvijo letečih raket, plačali prav mi, prebivalci srednje Evrope, torej Slovenci, Furlani, Italijani, Hrvati, Avstrijci, Čehi ali Madžari. Na severnem delu celine pa bi vsekakor bili usodno obsojeni Nemci.

Ne zanima nas vedeti, da lahko preživimo. Hočemo živeti!

Grenada, strateški otok med severno in južno Ameriko

Za večino ljudi je državica Grenada nejasen pojem. To je, konec koncev, majhen otok, na skrajnem jugu antilskega otočja, skoraj ob obalah Venezuele. Antilsko otočje dejansko zapira karibsko morje v loku, ki gre od Kube in Haitija tja do latinskoameriških obal, s tem pa zapira tudi dostop k panamskemu prekopu.

Nekateri poznavalci krajevnih razmer trdijo, da bi moralo antilsko otočje pripadati Afriki, saj so naseljeni skoraj izključno s črnopoltim prebivalstvom.

To so namreč potomci afriških sužnjev, ki so jih pripeljali na otoke v karibskem morju španski, francoski in nizozemski kolonialni gospodje, da so kot sužnji delali na plantažah. Antilski otoki imajo namreč čudovito tropsko podnebje, ker so vulkanskega izvora pa je njihova zemlja rodovitna. Skratka, pravi raj na zemlji, kjer raste vse, od sadja in sladkornega trsa do najžlahtnejših dišav, kot je na primer muškadni orešek.

Prebivalci antilskih otokov se preživljajo z ribolovom in turizmom.

V svoji zgodovini so prebivalci otočja doživeli tudi boj za neodvisnost, kmalu po izbruhu francoske revolucije in odpravi suženjstva. Vendar je svoboda trajala razmeroma malo časa. Najprej je Napolenova, nato pa britanska mornarica zatrla vsak odpor.

Odtlej so bili Antili razdeljeni med tri kolonialne države: Anglijo, Francijo (Martinika, Gvadalupa), Nizozemsko in nazadnje še Združene države Amerike, ki so osvojile Puerto Rico.

Grenada je med temi otoki bil do ne-

davnega skoraj nepomemben. Meri komaj 344 kvadratnih kilometrov, torej približno toliko, kot Julijska krajina. Vsega šteje 100 tisoč prebivalcev, ki so povečini črnci. Govorijo angleško, saj je to uradni jezik britanskih Antilov, čeprav je v ljudskem jeziku veliko afriških primesi. Po veri so katoličani ali angličani, čeprav se skrivaj še mnogi zatekajo h kultu «vuuduu».

Na otoku cvetejo limone in banane, ki jih izvažajo v Združene države Amerike in Kanado. Poleg tega še razne dišave in sladkorni trs, kakao in kokos. Glavno mesto je St. George's.

Konec šestdesetih let, ko se je v svetu pričel proces dekolonizacije, je londonska vlada predlagala ustanovitev «antilske federacije», to je vseh otokov v karibskem loku. Stela di 3 milijone prebivalcev, glavno mesto pa bi bilo na Jamaiki. Toda prebivalci Jamaike niso črnci, pač pa pretežno bele polti. Domačini z otokov so se prestrašili, misleč, da jim London vsiljuje «rodezjski recept» belopolte nadvlade, posebno še, ker je osnutek zvezne ustave predvideval pravico veta za belopolte poslance v parlamentu, ki bi ga morali izvoliti leta 1958. Iz tega pozneje ni bilo nič. Šele dobrih deset let pozneje so posamezni otoki vstopili v britanski «Commonwealth». Med temi je bila Grenada, kjer so prišli na oblast laburisti. Leta 1979 pa je izbruhnil upor, ki je privedel na oblast ubitega predsednika Bishopsa. Vodil je stranko, ki je imela programsko

ime «gibanje za ljudsko blagostanje, vzgojo in osvoboditev», skrajšano JEWEL. Na otoku je uvedel levičarsko ureditev po kubanskem zgledu.

Odtlej je Grenada začejala pridobivati na pomenu, saj ima letališče, ki lahko postane v trenutku svetovne ali krajevne krize izredno velikega strateškega pomena. Z Grenade je mogoče nadzorovati karibsko morje, Venezuelo na jugu

in južne predele Združenih držav na severu.

Nič čudnega, torej, če je na otoku, kjer bi po vseh pravilih moral vladati tropski mir, izbruhnil nov državni udar. Mali otok je na svetovni šahovnici kljub vsemu še zelo važno polje. O tem še najbolj priča zločinski ameriški vdor na otok.

sts

Zasedba slovenske strokovne šole

Zrelostni izpit za dijake

Naši dijaki so v teh dneh zasedli prostore slovenskega strokovnega zavoda «Jožef Stefan» pri sv. Ivanu v Trstu. Njihovega potrpljenja je bilo konec, ko so spoznali, da jim zaradi nemarnosti krajevnih uprav grozi ponovitev šolskega leta, morda celo odpust skupine desetih profesorjev.

Zakaj? Preprosto povedano, so se stvari odvijale takole. Strakovna šola «J. Stefan» je nastala iz vzporednice italijanskega strokovnega zavoda «Galvani». Za ustanovitev take strokovne šole z industrijsko smerjo so se zavzemali Slovenci dolgo vrsto let. Komunistični svetovalci in člani parlamenta so zahtevalo podprli že pred desetimi leti in je bila pobuda res kronana z uspehom. Ko se je šola dokopala do petega letnika, se je osamosvojila. Potreben je bil zanjo tudi primeren prostor z laboratoriji in vsem, kar je pač potrebno. Prav v tistih letih je «Basaglieva reforma» osvobodila mnogo poslopij v zelenem parku pri sv. Ivanu, kjer je bila nekoč umobolnica. V ta park se je vselilo nekaj šolskih ustanov, med temi tudi državni vrtci in slovenska strokovna šola.

Prostore za šolo, ki je sicer v občinski skrbi, je torej nudila tržaška pokrajina,

ki je bila lastnica umobolnice. Resnici na ljubo se tedaj oblasti niso bogve kaj potrudile, da bi prostore primerno uredili. Počistili so jih, pobelili, nekoliko priredili, ne moremo pa reči, da so bila opravljena vsa potrebna dela.

Tako se je zgodilo pač, da so bili laboratoriji za tehnične vaje iz varnostnega vidika negotovi. Električne napeljave niso bile primerno zavarovane in dijaki so vsak trenutek tvegali nesrečo, ki bi se lahko tudi tragično končala. Tri leta je ravnateljstvo opozarjalo oblasti, ki se niso zganile, pač pa so začetek letošnjega šolskega leta kratkoma ugotovile, da so laboratoriji nevarni in jih torej šola ne sme rabiti. Toda na strokovni šoli je pouk tehničnih vaj zelo važen, brez njih dijaki sploh ne morejo izdelati leta, niti ne smejo prejeti diplome. Zaprtje laboratorijev bi lahko pomenilo torej tudi zaprtje slovenske strokovne šole, saj je bila okrnjena pri bistveni dejavnosti.

Medtem se je nemarnost krajevnih oblasti spremenila v poskus izigravanja, oziroma prevračanja odgovornosti. Občinska in pokrajinska uprava sta druga na drugo zvrčali odgovornost za propravila, ki bi zahtevala kvečjemu 15

milijonov lir! Končno naj bi bil dosežen sporazum «salomoskega značaja», po katerem bosta pokrajina in občina v Trstu plačali vsaka polovico zneska. Ukrep mora formalno odobriti pokrajinski odbor, tržaški občinski odbor pa mora formalno skleniti, da bo prispeval polovico vsote.

Do tod kornika dogajanja. Vsak razsoden človek bi si predstavljal, da bi morala občina in pokrajina v Trstu stvar sporne pristojnosti rešiti v nekaj dneh, saj je med dvema palačama komaj pol kilometra, pa tudi telefon so medtem iznašili. Res pa je, da vlada pri tržaških krajevnih upravah, naj vlada v njih Lista ali KD, velika brezbržnost za konkretne probleme šolstva, slovenskega še posebej. Ravnajo se po načelu gasilske skužbe: dokler ne gori, niso potrebni posegi. Zato si začetek vsakega šolskega leta sledijo protesti, dijaške stavke, zasedbe in opravičevanje raznih odbornikov za šolstvo in javna dela.

Slovenci so si najbrž pričakovali nekaj več pozornosti ob občinske in pokrajinske uprave, v katerih že poldrugo leto sedijo tudi slovenski socialistični odborniki (Jagodic in Čok), zadnji mesec dni pa še dva odbornika iz vrst Slo-

venske skupnosti (Lokar in Harej), toda vsa pričakovanja so bila očitno zama. Samo dijaška zasedba je zganila stvari z mrtve točke. Pri tem je veliko vlogo odigrala solidarnost vseh slovenskih dijakov višjih srednjih šol, ki so zadnje dni stavkali in pomagali svojim tovarišem na zasedeni šoli. Manj občutena je bila solidarnost med starši, profesorji in sploh slovensko javnostjo, kjer se še najdejo ljudje, ki mislijo, da mladina stavka ali zaseda šole, ker «želi pohajati» in se jim ne ljubi učenje.

In vendar je prav zasedba strokovne šole primer, da mladina protestira, ker ji oblasti ne omogočijo rednega učenja! Prav narobe, torej od tega, kar trdijo improvizirani Soloni naše manjšine, ki so na srečo čedalje bolj osamljeni.

KPI bo na vse načine podprla boj dijakov za rast in razvoj slovenske šole. Že vnaprej poudarja, da se bo borila za glo-

balno reševanje problemov, ki se ne bodo nehali niti tedaj, ko bodo pokrajinski (ali občinski) delavci opravili najnujnejša popravila. Odbornike za javna dela že sedaj opozarjamo, da potrebuje strokovna šola nove prostore in da ti prostori so na razpolago, le urediti jih je treba. In to še pred začetkom prihodnjega šolskega leta, da se ne bo ponovil letošnji primer, ki je le dokaz nemarnosti, neobčutljivosti in improvizacije.

Dijakom slovenskih šol še zadnja misel. Obsodbe vredni so vsi, ki so na glas izražali solidarnost, potem pa zapustili svoja šolska poslopja in jih ni bilo več na spregled. Toda pohvale vredni so vsi, ki so med zasedbo vztrajali in celo predlagali svojim vrstnikom alternativne oblike pouka.

Dijaki slovenske strokovne šole bodo, po zrelostnem izpitu, tehniki in de-

lavci. Šli bodo v tovarne in druga podjetja, kjer jih bo čakala resna gospodarska in družbena stvarnost današnjega trenutka v Italiji. Čakali jih bodo sindikalni boji, stavke za delovne pogodbe, dopolnilna blagajna, brezposelnost, skratka, kruta stvarnost razrednega boja.

V teh dneh so s svojimi dejanji in zadržanjem opravili pomemben zrelostni izpit v predmetu, ki ga sicer šola ne posreduje, v družbeni zavesti in organiziranosti. Spoznali so (in morda tudi sami učili starše in šolnike), da brez boja ni rezultatov in da, še posebej člane naše manjšine, čaka nenehen boj za vsako pravico, ki jo moramo iztrgati. Upati je, da pridobljena izkušnja ne bo razpršena in da se bodo dijaki zavedali tudi v bodoče velikega pomena svojih izbir.

st.s.

Šola, ki bo ustrezala našim potrebam

Poživiti moramo razpravo in akcijo za reformo višje srednje šole, za tako reformo, ki bo ustrezala tudi potrebam slovenske narodnostne skupnosti in bo vsebovala tista specifična določila za slovensko šolo, ki jih že več let enotno zahtevamo.

Na ta pomembna vprašanja opozarja Živka Marc v članku Mesto slovenske šole v predlogih za reformo, ki ga je 6. oktobra objavil Primorski dnevnik. Mislim, da se — posamezniki in organizacije — pozivu k razpravi nikakor ne smemo odtegniti, če želimo biti kot skupnost pripravljeni in učinkoviti.

Najprej je seveda tu vprašanje, kako bomo podprli posebne zahteve za slovensko šolo. Glede teh smo trdno politično enotnost v manjšini že oblikovali, ko je enotni slovenski šolski odbor podprl predloge Sindikata slovenske šole. Za slovenske šole smo posebej zahtevali možnost šolanja na vseh strokovnih smereh, ki jih reforma predvideva (teh je po sedanjih reformnih osnutkih sedemnajst in se delijo v umetnostno skupino, jezikovno-literarno, družboslovno, naravoslovno-matematično-tehnološko); možnost sodelovanja izvedencev iz Slovenije pri dopolnilnem izobraževanju šolnikov in pri posebnih šolskih dejavnosti za dijake; možnost za dijake, da opravljajo predvideno delovno prakso tudi v Sloveniji; odpravo vseh omejitev glede števila vpisanih učencev, ki jih sicer zakonski osnutek predvideva. Zahtevali smo tudi prilagoditev učnih načrtov potrebam in zahtevam Slovencev v Italiji in ustanovitev samostojnih šolskih organov, ki naj usmerjajo in usklajujejo upravljanje slovenskih šol.

V zvezi s slovenskimi zahtevami podaja Živka Mar v omenjenem članku podrobno informacijo o dosedanjih naporih, iz katere je razvidno, da sta akcijo v preteklih mesecih vodila predvsem Sindikat slovenske šole in senatorka tov. Grbec.

Poleg tega obravnava članek tudi tista mesta parlamentarnega zakonskega osnutka, ki posebej zadevajo manjšinske oz. slovensko šolo. Za nas je pri tem posebnega pomena razlika med besedilom, ki ga je v juliju lanskega leta odobrila poslanska zbornica, in dopolnili, ki jih je kasneje sprejela senatna komisija za javno šolstvo. Tov. Jelka Grbec je namreč dosegla pomemben uspeh, ko je ta komisija vključila dopolnilno k zakonskemu osnutku, ki načelno sprejema slovenske zahteve glede prilagajanja učnih načrtov, sodelovanja izvedencev iz Slovenije pri dopolnilnem izobraževanju šolnikov in ustanovitve avtonomnih organov za vodenje slovenske šole.

Predčasen razpust parlamenta postavlja tudi ta pomemben dosežek v nevarnost. Odnosi med političnimi silami pa so na vsedržavni ravni v zvezi z reformo višje srednje šole — tudi med samimi vladnimi strankami — tako ostri, da je položaj še popolnoma nedoločen: vprašanje je, kdaj bo parlament o tem razpravljal in v kolikšni meri bo upoštevano parlamentarno delo iz prejšnje mandatne dobe. Minister za javno šolstvo senatorka Falcucci je vsekakor v teh tednih večkrat najavila, da bo reforma odobrena v najkrajšem času. Kot narodnostna skupnost moramo seveda pravočasno in vztrajno nastopiti pri odgovornih v parlamentu, pri vsedržavnih in krajevnih vodstvih strank in sindikatov. Zdi pa se mi nujno, da se v ta prizadevanja, v ta boj vključijo, poleg enotnega slovenskega političnega predstavništva, tudi širša javnost: ne moremo in ne smemo se odpovedati raznolikemu doprinosu šolnikov, dijakov, staršev, slovenskih kulturnih in strokovnih organizacij. Iskati, zahtevati moramo tudi podporo italijanskih šolnikov, dijakov, organizacij v deželi. **Pomembno pa je še sledeče: naši napori za specifične zahteve slovenske šole bodo učinkovitejši, če se bomo posvetili**

tudi analizi vseh vidikov reforme. Pretesti moramo različne zakonske osnutke in primerjati različna stališča, saj je jasno, da bo tudi od celotnega reformnega zakona odvisno, kakšno slovensko višjo srednjo šolo bomo imeli.

Parlamentarni osnutek iz leta 1982 na primer predvideva odpravo licejev, tehničnih in strokovnih šol in ustanovitev enotnega tipa šole: začetni bienij naj bi bil vsem skupen, tudi v naslednjih treh letnikih naj bi ostala neka skupna izobrazbena osnova, postopoma pa naj bi se večal delež specifičnih predmetov posameznih usmeritev; vsi učenci naj bi si, neglede na smer, pridobivali tako teoretično kot tehnično znanje in praktične delovne izkušnje. Pridobivali naj bi si znanje in razvijali sposobnosti, ki bi omogočale dinamično prilagajanje spreminjajočim se družbenim in delovnim zahtevam, vključitev v poklic in nadaljnji študij. Okrog te zasnove šole se je v zadnjih letih bil med političnimi silami oster boj, ker se nekatere n.p.r. liberalci pa tudi vsaj deloma krščanski demokrati z njo ne strinjajo.

Tu je še vrsta drugih vprašanj: ali se bo šolska obveznost podaljšala do 16. leta starosti; katera bodo pravila za prestop na druge smeri in za vstop na različne univertitetne fakultete; ali bo pridobivanje delovnih izkušenj v dobi šolanja obvezno; kako se bo šola povezovala z delovnimi organizacijami in z družbeno-kulturnim okoljem; kakšni bodo predmetniki, urniki, učni načrti in v kolikšni meri bodo lahko o šolskem delu odločali profesorski zbori in izvoljeni šolski sveti, kako obširne bodo pristojnosti ministrstva, kako bosta lahko spremljala izvajanje reforme parlament in vsedržavni šolski svet; kako bo v učne načrte vključena verska vzgoja oz. izobrazba; kako bo urejeno permanentno izobraževanje odraslih. Končno je tu še vprašanje, kako bo sploh reforma stekla in v kakšnih delovnih pogojih se bodo v njeno uresničevanje vključevali

→

šolniki.

O vseh teh vprašanjih je bilo na vsedržavni ravni soočanje doslej zelo živo. V razpravo so se vključile poleg političnih strank in parlamentarcev tudi druge sile, razne organizacije učiteljev in staršev, sindikalne organizacije, znanstveniki-raziskovalci, predstavniki podjetnikov, razne revije, številni posamezniki.

Tudi med Slovenci smo glede teh problemov gotovo različnih, morda tudi zelo različnih mnenj, mislim pa, da sploh ni nujno in da tudi ni želeli, da bi glede vseh teh vprašanj dosegli enotno stališče. Kot narodnostna manjšina, kot družbena skupnost pa se ne smemo odpovedati razmišljanju in se izogniti izmenjavi mnenj o vprašanjih, ki so sicer splošnega vsedržavnega značaja, a zadevajo neposredno in s specifičnimi posledicami tudi našo bodočnost. Gre za dvoje: kako se bomo kot narodnostna skupnost vključevali v prizadevanja za reformo in kako se bomo na uresničevanje reformnih določil idejno, strokovno in tudi tehnično-operativno pripravili.

Tako razmišljanje o reformi višje srednje šole pa bo končno tudi poživilo izmenjavo mnenj o povojnem razvoju našega šolstva in o njegovem mestu v manjšinskem življenju. Spodbudilo bo izmenjavo iskušenj o številnih dosedanjih sicer razdrobljenih učnih pobudah in naporih posameznih šolnikov, šol in organizacij, ki jih morda tudi premalo cenimo in o katerih na splošno malo vemo.

Marta Ivašič

Nevarnost nacionalistične hipoteke nad krajevnimi upravami v Trstu

V prejšnji številki DELA smo analizirali splošno usmeritev novega tržaškega občinskega odbora, ki ga vodi demokristjan Richetti. Zapisali smo, da je «škilast», ker stalno mežika Listi za Trst. To je nekaj dni pozneje potrdil sam tržaški župan v intervjuju, ki ga označuje trditev, da obžaluje zadržanje LpT, ker ni hotela takoj stopiti v novo koalicijo.

Nemudoma mu je odgovoril nekdanji župan Cecovini, ki očitno še ni požrl sklepa «skupščine» njegove stranke o prehodu v opozicijo. Cecovini je sedaj postavil KD in njenim zaveznikom nekaj tako meglenih pogojev, da bi jih lahko sprejel tudi najzakotnejši rajonski svet. Zahteval je, naj KD in zavezniki sprejmejo tri obveze: a) ustanovitev komisije, ki naj prouči posledice oblikovanja carinske proste cone v Trstu, b) izjavo, da je treba tržaški luki vrniti vlogo «jadranskega okna» v svet, c) javno obvezo, da ne bo nikoli uresničena industrijska prosta cona na Krasu.

Bralcu bo popolnoma jasno, v kolikšni meri so Cecovinijevi pogoji

«platonični», če pomislimo, da je bila komisija za proučevanje posledic carinske proste cone v Trstu že ustanovljena v času, ko je bil Cecovini župan. Ker pa tudi Lista za Trst nikoli ni verjela v «carinsko prosto cono», ni komisiji sploh omogočila, da bi začela resno z delom.

Glede izjave, da je tržaška luka «jadransko okno v svet», se nam zdi naravnost smešna. Vsaka luka je «okno v svet», tembolj tržaška, ki deluje pretežno za tujino. Da je na jadranskem morju pa zna vsakdo in tega ni treba posebej poudarjati...

Končno obveza, da ne bo nikoli uresničena industrijska cona na Krasu. Cecovini dobro ve, da so vse tržaške politične sile opustile to zamisel in da se tudi v Jugoslaviji ne ogrevajo več zanjo, tudi zaradi gospodarskih težav v sosednji republikli.

Skratka, Cecovini sedaj razprodaja svojo robo in skače na demokrščanski voz. Najbrž zato, ker se boji razkroja Liste za Trst, ki bi jo rad ohranil vsaj do evropskih volitev prihodnje pomlad. Potrebna mu je pač volilna baza, da se

vrne v Strassbourg, posebno še sedaj, ko je propadlo njegovo upanje na Montecitorio. Potem pa Listo lahko vzame tudi hudič. Zato je Cecovini pozval KD in zaveznike, naj bodo do Liste «korektni in vsaj nevtralni», ali, po domače povedano, naj se odpovedo načrtu razbijanja Liste, ki je obrodil že prve sadove v izstropom Pie Frausin in Bassanija.

Toda Cecovini postavlja KD in njenim zaveznikom nov pogoj, ki je pa znatno resnejši in konkretnejši od ostalih «treh točk». Gre za nacionalistično, protislovensko hipoteko, oziroma za zahtevo, naj se ne uresniči zahteva o globalni zaščiti Slovencev, ki je prisotna (vsaj teoretično) v programu njenega odbora. Baje na zahtevo SSK, ki pa očitno ni opazila, da je Richetti prebral bolj zapleten in nevaren stavek, da je «potrebna koordinacija pravic vseh skupnosti v Trstu».

Čudi nas, da SSK in tudi sicer vedno pasivni slovenski socialisti, ne razumejo «morotejščine», saj so jo poslušali dolga leta levosredinskih koalicij v Trstu in deželi. Kajti Richettijeva izjava

pomeni povratek k izvornemu demokratskemu stališču, češ da je količina pravic Slovencev odvisna od stopnje tolerance italijanske večine. Slovenci bi torej še naprej ostali «talci italijanskih nacionalistov», katerim KD mežika vsa povojna leta v Trstu, Gorici in Benečiji, brez izjeme.

To je Cecovini dobro razumel, saj najbrž pozna tudi zakonski osnutek KD o slovenski manjšini, ki juridično spreminja to stališče o «toleranci pravic» v zakonske norme in različne stopnje dopustnih pravic. Kako je pa sploh mogoče, da tega niso razumeli SSK in drugi?

Nacionalistična hipoteka je torej v tem pogledu največja nevarnost, ki jo predstavlja sedanji manjšinski levosredinski odbor v Trstu, na občini in pokrajini. Kaj malo nas tu briga, če v teh odborih sedijo štirje Slovenci iz vrst Slovenske skupnosti in PSI!

Zanimivo bo videti, kako bo tržaški občinski odbor uresničil obvezo, da bo — mimo zakonske zaščite — v okviru svojih pristojnosti uredil nekatera vprašanja Slovencev. Med temi omenja predvsem dvojezično poimenovanje vasi v tržaški okolici ter poimenovanje nekaterih ulic po zaslužnih slovenskih možeh. Resnici na ljubo, ni zapisano «po slovenskih možeh», pač pa «po osebnostih, ki imajo zvezo s slovensko kulturo». To daje demokratiziranom močnost, da n.p. poimenujejo par ulic po škofu Bonomu (Trubarjevem mentorju), Tommaseu in Alasii da Sommaripa. Vsi so pač imeli «zvezo s slovensko kulturo», niso pa bili Slovenci. Če bi stavek bil pošteno mišljen, bi moralo v občinskem programu pisati: «poimenovanje ulic po slovenskih možeh». Bo že razlog, da te formulacije niso osvojili. Vsekakor, čakamo na razvoj dogodkov, tudi zato, ker je občinski program časovno omejen. Kar bo predlagala Richettijeva uprava v prihodnjih mesecih, bo veljalo, ostalo pa je samo pesek v oči.

Predlaga pa lahko marsikaj, če ima le nekaj politične volje. V mislih imamo naprimer dvojezično poimenovanje vasi na Krasu, od Križa do Bazovice, ker to že zahtevajo krajevni sosveti. Poleg tega pa bi morale dvojezično tablo dobiti vasi in naselja v tržaškem predmestju, kot so Lonjer, Katinara, Kolonkovec, Škedenj, Barkovlje itd.

Glede poimenovanja ulic pa bi zadoščevalo, če bi občinska uprava povlekla iz zaprašenih predalov že formalizirana predloga o poimenovanju ulice «dell'Industria» pri sv. Jakobu po Ivanu Cankarju ter ulice «Petronio» po Francetu Prešernu. V tem smislu se je obvezal že nekdanji župan Spaccini. Kvečjemu bi morali prepričati socialističnega urada «za domovinsko zgodovino» (Deputazione di storia patria), naj umakne svoje formalne pridržke, ki so doslej preprečevali osvojitve tega sklepa...

Toda tudi to ne zadostuje. Občinska uprava bi morala spremeniti celotno fi-

lozofijo tržaške toponomastike, ki je v zadnji polovici stoletja zadobila izrazito nacionalistično in šovinistično obeležje. Pomislimo samo na dejstvo, da imajo svoje ulice vsi tržaški iredentisti in nacionalisti, medtem ko so morali čakati pesniki kot Umberto Saba, veliki Svevo pa ima odročno ulico blizu ladjedelnice, tržaških demokratov ali prionirjev delavskega gibanja (tudi italijanske narodnosti) pa ni na seznamu. Saj ne zahtevamo ulice Stalingrad, kot jo ima Milan, pač pa samo normalizacijo toponomastike, ki naj odraža tudi navzven tistega duha sožitja, ki ga že toliko let pogrešamo in s katerim si prav demokristjani najraje polnijo usta.

To je le nekaj točk, a ni vse. Za spoštljiv odnos do tuživečih narodnosti in njihove zgodovine mora prevladati večja strpnost (če ne govorimo o pieteti) do vseh padlih iz svetovne vojne. Nedopustna je, iz moralnega vidika, tolikšna vnama za dodatno spomeniško ureditev bazovske fojbe, ko pa prav tržaška občinska uprava trmasto preprečuje postavitev spomenika padlim za svodobo za okraj Kolonkovca, Sv. Ane in Škedenja! Nedopustno je, da noče dati dovoljena mnenja za poimenovanje proseške šole po Ivanu Regentu! Nedopustno je, da se ne zgane, ko gre za ureditev strelišča na Opčinah, kjer je izgubilo življenje pod nacifašističnimi streli več kot sto talcev in obsojenci drugega tržaškega procesa! Še bi lahko naštevali, vendar naj to zadostuje, za sedaj.

Končno bi morala občinska uprava v Trstu, v kateri sodelujeta tudi odbornika SSK in PSI, ki sta Slovence, dokazati drugačen odnos do naše skupnosti tudi v odnosu do ozemlja, na katerem živimo. Prepočasni (ali nič) se uresničuje dogovor, ki je omogočil gradnjo hitrih cestnih povezav in je nudil našim ljudem pomembne protivrednosti. Kraška gorska skupnost ter okoliške občine ta dogovor spoštujejo, kaj pa Trst?

Odprta so vprašanja javnih storitev, namenjenih naši manjšini. V mislih imamo naše šole, ki so še vedno pretesne, marsikdaj tudi zato, ker v njihovih splotjih delujejo sorodne italijanske šole. Zakaj občina ne poskrbi za oboje? Ne gre za zelo velike stroške, pač pa predvsem za dobro voljo. Položaj je najbrž posebno dramatičen tudi zato, ker smo zadnja desetletja doživeli množičen pojav preseljevanja tržaškega prebivalstva iz mestnega središča v periferijo. Tako so šole v centru mesta prazne, na robu mesta pa prenatrpane. Marsikdaj so žrtve tega položaja in zgrešene urbanistične politike prav slovenske šole.

Še nekaj besed o «kulturni politiki» tržaške občine. Vemo, da si je odbornik Angelli (PSI) štel za veliko čast, ko je za lanske božič organiziral tudi koncert mladinskega zbora Glasbene matice. Nekaj mesecev pozneje pa je, za poletne prireditve, na Slovence povsem pozabil. Najbrž zato, ker ni hotel pokazati tujim gostom, ki prihajajo v Trst poleti, da živi v mestu tudi kulturno bogata slovenska manjšina.

In vendar bi morali najti svoje mesto malodane povsod: v muzejih na razstavah, v knjižnicah, prireditvah in podobno. Največjo zaslugo pred zgodovino pa bi odbornik Agnelli pridobil, če bi po tržaških šolah sprožil pobudo spoznavanja slovenske kulture in zgodovine. Tega pogrešamo, pa še kako.

Tu smo nanizali le nekaj misli. Jasno je, da stojijo občinski in pokrajinski odborniki SSK in PSI pred dramatično izbiro: ali naj sprejmejo nacionalistično hipoteko nad dejavnostjo krajevnih uprav, ali pa pogumno postavijo na dnevni red vprašanje obnove zdušja kulturnega sožitja. Če bi se odločili za to pot, naj vedo, da jim ne bo nikoli manjkalo sodelovanje komunistov in vseh, ki so jim enakopravni odnosi v našem mestu pri srcu.

st.s

Tovariš, pridruži

Nadaljevanje s 1. strani

noviti člansko izkaznico, lepo prosimo, naj se čimprej oglasijo v svoji sekciji in izkaznico dvignejo. Tako bodo razbremenili sekcijske tovariše, ki so zadolženi za včlanjevanje in jim bodo omogočili, da se posvetijo novim članom. Sekcijske tovariše naj seznanijo tudi z imeni ljudi iz lastne okolice, za katere menijo, da bi jih morali sprejeti v partijo.

KPI organizira tudi letos «deset dni včlanjevanja» in sicer od 28. oktobra do 7. novembra. V teh dneh bodo sekcije priredile praznična ali družabna srečanja ob obletnici oktobrske revolucije. Pri tem je glavni poudarek na boju KPI za mir in razorožitev. Vse tovariše in simpatizerje naše partije vabimo, da se jih udeležijo in pomagajo v tej kampanji.

Obnova izkaznic ni samo birokratska potreba pač pa je vsakoletno preverjanje partijskega članstva, njegove navezanosti in organiziranosti. Zato ni prav, da se z njim ukvarja le manjša skupina aktivistov. Včlanjevanje in obnavljanje izkaznic so naloga vseh tovarišev. Čimprej ga bomo zaključili, tem hitreje se bo naša organizacija lahko lotila drugih, pomembnih nalog politične inciativnosti.

PRISPEVKI

Ob obletnici smrti moža Rika Malalana in v spomin na hčerko Pavlo daruje Cena Malalan 30.000 lir

Ob poravnavi naročnine daruje Pierina Coretti iz Ricmanj 4.000 lir

Ob 2. obletnici smrti Patricija Košute darujeta Giorgio in Nives 15.000 lir.

Ob 20. obletnici smrti naše drage žene, mame in none Valerije Slavec, se je z žalostjo spominjajo mož Karlo ni hčere ter darujejo 20.000 lir za sklad De-la.

Ob 2. obletnici smrti tovariša

PATRICIJA KOŠUTE

se ga občuteno spominjajo delovni tovariši in prijatelji

DELO - glasilo KPI
za slovensko narodno manjšino
Direktor **ALBIN ŠKERK**
Ureja uredniški odbor
Odgovarja **FERDI ZIDAR**
Uredništvo in uprava:
Trst - Ulica Capitolina, 3
telef. 76.48.72, 74.40.47
Dopisništvo v Gorici: Ulica Locchi, 2
telef. 24.36
Poštni tekoči račun 11/7000
Letna naročnina 6.000 lir
Tisk: Tipo/lito Stella snc
Ulica Molino a Vento 72 - Trst

grafcenter

31·X·1983

SVETOVNI DAN VARČEVANJA

VARČEVANJE OBRODI

KMEČKA BANKA GORICA
KMEČKO DELAVSKA POSOJILNICA V SOVODNJAH
KMEČKO OBRTNA HRANILNICA V DOBERDOBU
HRANILNICA IN POSOJILNICA NA OPČINAH
KMEČKA IN OBRTNA HRANILNICA IN POSOJILNICA - NABREŽINA
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA d.d. TRST

Dolinska občinska uprava, vse politične, kulturne, verske in borčevske organizacije prirejajo v ponedeljek 31.10.1983

MANIFESTACIJO ZA MIR IN RAZOROŽITEV

Zbirališče pred županstvom, povorka z baklami do občinskega spomenika nato do telovadnice, kjer bodo predvajali film o posledicah jedrskega žarčenja.